

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120210411
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5120210411.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Q. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. E. XXX/XX, XXX XX S., toho času v ústavnej starostlivosti v Centre pre deti a rodinu Bytča, Rázusova 798/52, Bytča, pracovisko U., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: Q. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. E. XXX/XX, XXX XX S., a otca: D. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. W., v konaní o návrhu starej matky: L. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. E. XXX/XX, XXX XX S. a starého otca: R. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. E. XXX/XX, XXX XX S., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, aktuálne o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní starej matky a o odvolaní starého otca proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 9P/201/2020-980 zo dňa 04. januára 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 9P/201/2020-980 zo dňa 04. januára 2021 potvrdzuje.

Odvolyvanie starého otca odmieta.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zamietol návrh navrhovateľky - starej matky maloletého, na nariadenie neodkladného opatrenia.
2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom zo dňa 09.12.2020, doručeným okresnému súdu dňa 11.12.2020, sa navrhovateľka domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletého Q. T. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Primárne stará matka poukázala na svoj silný citový vzťah s maloletým, ktorý sa aktuálne nachádza v Centre pre deti a rodinu Bytča, pracovisko U. (ďalej aj „Centrum“). Podľa tvrdení starej matky z rozhovorov s riaditeľkou Centra vyplýva odporúčanie, aby sa maloletý vrátil do jej starostlivosti, nakoľko žiadne zariadenie mu nemôže nahradiť domov a rodinu. Pri poslednej návšteve v jej domácnosti pracovníčka kolízneho opatrovníka vyjadrila plnú spokojnosť s materiálnym vybavením a čistotou domácnosti a nemala žiadne námietky proti zvereniu maloletého do jej starostlivosti. Maloletý v zariadení, v ktorom sa aktuálne nachádza, nemá riadnu starostlivosť, predovšetkým trpí po citovej stránke a zhoršili sa jeho školské výsledky. Naopak na strane starej matky došlo k zlepšeniu pomerov, keďže v minulosti u nej bývala aj dcéra J. E. so svojím maloletým synom, avšak títo sa odsťahovali. So zverením maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti súhlasia aj rodičia maloletého.
3. Súd prvej inštancie citujúc ust. § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 3 a § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ust. § 44 ods. 2 a § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len „Zákon o rodine“) vychádzal z toho, že uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 9P/15/2019-810 zo dňa 11.11.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline

č. k. 6CoP/9/2020-897 zo dňa 29.04.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.07.2020, bola nariadená maloletému ústavná starostlivosť v Centre pre rodinu a deti v Bytči, so sídlom v Bytči, pracovisko U. od 30.1.2019. Matke a otcovi maloletého bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nepľnoleté nezaopatrené dieťa mesačne na účet zariadenia, s tým, že nedoplatok na výživnom im bol umožnený splácať v mesačných splátkach. Zároveň bola určená rodičom maloletého lehota 24 mesiacov na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého. Týmto uznesením zároveň došlo k zrušeniu rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 30P/197/2011 zo dňa 19.10.2015 a rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/35/2017 zo dňa 30.05.2018.

4. Z obsahu spisového materiálu mal prvoinštančný súd ďalej zistené, že aktuálne prebieha konanie o návrhu starej matky na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 9P/201/2020, ktoré nie je právoplatne skončené.

5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina zo dňa 14.12.2020 vyplynulo, že rodina starej matky naďalej obýva starší rodinný 2-izbový dom s kuchyňou a kúpeľňou spojenou so sociálnym zariadením. V izbe, ktorá je zariadená pre maloleté deti, sa nachádza poschodová posteľ, 3 postele, písací stolík, stoličky, skrine. Druhá izba sa využíva ako obývací izba. Starý otec je na starobnom dôchodku a pracuje na živnosť ako nočný strážnik súkromného areálu. Podľa jeho vyjadrenia jeho mesačný príjem zo živnosti predstavuje cca 1.200,00 eur. Dôchodok poberá vo výške 430,00 eur. Stará matka nepracuje, poberá invalidný dôchodok vo výške 297,00 eur. V spoločnej domácnosti starých rodičov maloletého bývala donedávna aj mladšia dcéra J. s maloletým synom, ktorá sa už odsťahovala. Maloletý Q. navštevuje 2. ročník Základnej školy vo R. F. P.. V škole nie je integrovaný, je šikovný v matematike, menšie problémy má s písaním, číta pomalšie, knihy ho zaujímajú, prečítal už niekoľko rozprávkových knižiek. Domáce vyučovanie mu vyhovovalo. Pracoval svojím tempom, dobré výsledky má ale len pod priamym dozorom, sám sa nevie na prácu sústrediť. V správe o vývine maloletého z Centra, vyplynulo, že maloletý je citlivý a plachý chlapec. Zlepšila sa jeho komunikácia s deťmi i dospelými. Aj keď nie je samostatný (pri všetkom potrebuje pomoc a podporu) vypýta si čo potrebuje a poďakuje. Nevyhľadáva spoločnosť, rád sa hrá sám so stavebnicami alebo autíčkami. Ak sa hrá s deťmi je hlučný, naháňa sa, občas sa aj pobije. Na svoje povinnosti zabúda, spolieha sa na ostatných, že všetko spravia za neho. Ak sa dostane do nevhodnej spoločnosti, ľahko sa nechá ovplyvniť, po napomenutí plače. V centre je maloletý umiestnený spoločne so svojimi maloletými súrodencami I. E. a Q. E.. Maloletý je sledovaný v pedopsychiatrickej ambulancii a navštevuje logopédiu. Má nesprávne tempo reči a vyslovuje niektoré hlásky nesprávne. Od prvej noci, kedy bol maloletý umiestnený v zariadení, nepoužíva plienky, nevyskytli sa u neho problémy s pomočovaním ani s enkoprézou. K uvedenému prispieva správny prístup zo strany pracovníkov Centra, keď sa mu venujú odborníci, ktorí zabezpečujú jeho komplexnú lekársku starostlivosť, pravidelný režim a dohľad, zabezpečujú školskú dochádzku a mimoškolské a záujmové aktivity maloletého. S prihliadnutím na evidentné pokroky maloletého v jeho psychickom, sociálnom vývine a výchovno-vzdelávacích výsledkoch je v jeho najlepšom záujme zotrvanie v Centre, v ktorom je aktuálne umiestnený. Starých rodičov maloletý nespomína, ale je rád keď prídu na návštevu. Kontakt so starými rodičmi je nepretržitý, nielen telefonický, ale aj osobný (každú nedeľu). Po ich odchode zo zariadenia sa maloletý bez problémov zapojí do činností. V súčasnosti sú zakázané pobyty detí mimo zariadenia, ale v čase keď to pandemická situácia umožňuje, maloleté deti (maloletý so súrodencami) chodia na krátkodobé pobyty ku starým rodičom. Matka maloletého prejavuje o maloleté dieťa minimálny záujem. Otec maloletého nejaví o maloletého žiadny záujem, vyživovaciu povinnosť si plní nepravidelne. Maloletý uviedol, že sa teší návštevám starých rodičov. Chcel by sa vrátiť k starým rodičom, pretože sa mu nepáči v zariadení, keď deti kričia. V zariadení mu nie je zle, ale chce ísť domov, rád by býval s babkou a dedkom. V škole sa mu páči, najradšej má matematiku a telesnú výchovu a v triede má veľa kamarátov. Maloletý je v skupine so sestrou Q., s ktorou má veľmi blízky vzťah a ktorá mu pomáha s úlohami. Z predloženej správy ďalej vyplynulo, že napriek starostlivosti starých rodičov žil maloletý v málo podnetnom prostredí, jeho potreby boli nenaplnené a bol citovo deprimovaný. V domácnosti boli časté konflikty a hádky medzi starými rodičmi a maloletými deťmi. Maloletým deťom starí rodičia vyčítali veci, za ktoré nemohli. Na jednej strane starí rodičia vnímali problémy s výchovou maloletých detí, na druhej strane pri akomkoľvek pokuse o riešenie problémov situáciu prehodnotili a trvali na tom, že všetko je u nich v poriadku. Po materiálnej stránke je v súčasnosti rodina zabezpečená, a aj keď starí rodičia tvrdia, že k hádkam v domácnosti nedochádza, nepotvrdilo sa tvrdenie o tom, že starý otec je stále v práci, keďže počas opakovaných neohlásených šetrení v domácom prostredí bol starý otec vždy v domácnosti. Napriek tomu, že maloletý sa vyjadruje, že sa chce vrátiť do domácnosti ku starým rodičom, kolízny opatrovník bol toho názoru, že prostredie domácnosti jeho starých rodičov je

naďalej nevyhovujúce a nie je v jeho najlepšom záujme. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately naďalej vníma situáciu v rodinnom prostredí starých rodičov ako ohrozujúcu pre priaznivý vývin maloletého a jeho súrodencov Q. a I.. Návrat maloletého a jeho súrodencov do rodinného prostredia starých rodičov môže mať negatívny vplyv na jeho ďalší priaznivý sociálny, psychický a emocionálny vývin. V súčasnosti je v najlepšom záujme dieťaťa, aby bol maloletý naďalej umiestnený v zariadení, v ktorom sa mu poskytuje kvalitná starostlivosť.

6. Po oboznámení sa s aktuálnym starom súd prvej inštancie dospel k záveru, že stará matka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepreukázala žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčovali naliehavosť navrhovaného neodkladného opatrenia. V uvedenom prípade nemal osvedčené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že maloletý (prípadne jeho záujem) je ohrozený alebo že by utrpel, prípadne mu hrozila nejaká ujma. Poslednou úpravou týkajúcou sa starostlivosti súdu bola maloletému nariadená ústavná starostlivosť v Centre. Zo správy kolízneho opatrovníka je zrejmé, že rodičia o maloletého naďalej neprejavujú skutočný záujem a starí rodičia sú s ním v pravidelnom kontakte. Maloletý v zariadení napreduje, zlepšila sa jeho komunikácia tak s dospelými, ako aj s deťmi. Od umiestnenia v zariadení nepoužíva plienky. Jeho školské výsledky sú dobré, avšak len pod priamym dozorom, sám sa na prácu nevie sústrediť. Zároveň prvoinštančný súd uviedol, že starej matke nemôže uprieť snahu zlepšiť svoje pomery, avšak kolízny opatrovník, ktorý v rodine vykonal šetrenie, vníma situáciu v rodinnom prostredí starých rodičov ako naďalej ohrozujúcu priaznivý vývin maloletého. V uvedenom prípade dospel k záveru, že zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky by v súčasnosti nebolo v jeho záujme, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že maloletý by sa vrátil do prostredia, z ktorého bol vyňatý z dôvodov uvedených v poslednom súdnom rozhodnutí. Hoci počas šetrenia v zariadení sa maloletý vyjadril, že by sa chcel vrátiť k starým rodičom, nemožno pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor maloletého dieťaťa bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu (uznesenie Ústavného súdu ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 268/02). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie v tomto štádiu konania návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

7. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka - stará matka, ktorá sa domáhala jeho zmeny tak, že odvolací súd nariadi neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu.

8. Odvolateľka považovala napadnuté uznesenie za nesprávne a nezákonné. Uviedla, že maloletý strávil vianočné sviatky 2020 v domácnosti svojich starých rodičov a nechcel odísť späť do zariadenia, pri odchode plakal. Odchod mu spôsobuje silnú citovú traumu. Stará matka sa nestotožnila s tvrdeniami kolízneho opatrovníka o tom, že prostredie v domácnosti sa nezlepšilo. Naopak, spolužitie medzi starými rodičmi maloletého sa zlepšilo, prestali sa hádať. Pokiaľ bolo konštatované, že sa nepodarilo zistiť, či je starý otec maloletého stále v práci, stará matka uviedla, že vykonáva prácu strážnika v nočných hodinách a preto je logické, že pri šetrení pomerov vykonávanom cez deň bol starý otec maloletého doma. Prostredie domácnosti je podľa nej vyhovujúce pre výchovu maloletého, o čom svedčia aj správy z Centra, vydané po návrate vnúčat (maloletého a jeho súrodencov) späť do zariadenia. Starí rodičia počas pobytu svojich vnúčat plnili všetky preventívne pokyny a deti sa riadne pripravovali do školy. V tejto súvislosti uviedla, že od pobytu detí v zariadení sa ich študijné výsledky zhoršili. Preto nerozumie, z akého dôvodu súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal len z výsledkov šetrení kolízneho opatrovníka a nebral do úvahy správy riaditeľky Centra, v ktorom sa maloletý nachádza, Ing. E.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nelogické aj z dôvodu, že zariadenie nedokáže nahradiť maloletému rodinu a maloletý sa dožaduje toho, aby býval v domácnosti svojich starých rodičov.

9. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie aj starý otec.

10. Vo svojom opravnom prostriedku uviedol, že mu bol maloletý zverený do starostlivosti a poukázal aj na svojho iného vnuka, maloletého D. T.. Podľa jeho názoru vzniknutá situácia je spôsobená konaním sociálnej pracovníčky, čo už uvádzal súdu aj v predchádzajúcich konaniach. Nie je mu zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie neprihliadal na jeho návrh na zverenie maloletého Q. do osobnej starostlivosti, ktorý podal spoločne s manželkou. Tvrdenia pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina a pracovníčok Centra, v ktorom sa maloletý nachádza, nie sú pravdivé a prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní vôbec nevypočul rodičov maloletého. Ochotná vypovedať vo veci je aj riaditeľka škôlky, ktorú maloletý navštevoval. Odvolateľ opakovane vo svojom podaní poukázal na prístup pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, ktorý nepovažuje za nestranný, ale naopak, táto sa snaží poškodiť rodinu starých rodičov maloletého, ktorý dojem starý otec nadobudol aj po návšteve v zariadení po rozhovore s jeho riaditeľkou.

11. Starí rodičia v spoločnom podaní zo dňa 26.01.2021 poukázali na lekárske správy týkajúce sa maloletého, z ktorých nevyplývajú skutočnosti tvrdené pracovníčkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, že sa starí rodičia maloletého v ordinácii u lekárky hádajú. Keďže nie je dôvod, aby bol maloletý dlhšie odlúčený od rodiny, starí rodičia trvali na nariadení neodkladného opatrenia. Ako prílohu svojho podania predložili starí rodičia súdu správu Centra zo dňa 25.01.2021, v zmysle ktorej starí rodičia s maloletými vnúčatami (vrátane Q.) intenzívne komunikujú, deti ich majú radi, chcú sa k nim vrátiť a stretnutia a krátkodobé pobyty detí u starých rodičov sú pre maloleté deti prospešné. Prílohu podania starých rodičov tvorí aj potvrdenie MUDr. E. zo dňa 31.01.2019 týkajúce sa maloletého Q. a správa o pedopsychiatrickom vyšetrení maloletej Q. zo dňa 19.01.2021.

12. Matka v odvolacom konaní produkovala podanie označené ako „Odvolanie“, ktoré však posudzujúc ho podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) nebolo možné posúdiť ako odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ale len ako vyjadrenie. Matka v tomto podaní uviedla, že čaká na pridelenie sociálneho bytu v S. a potom chce požiadať o zverenie detí. Do času, kým jej bude pridelený sociálny byt, bola by rada, ak by maloletý spolu so súrodencami bol u starej matky. Rovnako ako starí rodičia namietala zaujatosť v postupe pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina.

13. Stará matka v rámci reakcie na odvolanie starého otca uviedla, že sa s ním stotožňuje. Poukázala na stav, keď sa o maloletého ako aj o jeho súrodencov v minulosti starala.

14. Starý otec v podaní zo dňa 15.02.2021 zotrval na žiadosti o vrátenie maloletého Q. do ich domácnosti. V rámci sledovania starostlivosti o maloleté vnúčatá boli v domácnosti starých rodičov viackrát úradníci ako aj riaditeľka zariadenia, v ktorom sa aktuálne maloletý so svojimi súrodencami nachádza. Maloleté deti chodia k starým rodičom na prázdniny aj na víkendy. Súčasťou podania starého otca je aj vyjadrenie riaditeľky materskej školy, ktorú maloletý v minulosti navštevoval, zo dňa 01.02.2021 (obdobné ako vyjadrenia z roku 2019). Vyplýva z neho, že maloletý preukazoval počas celej dochádzky hygienické návyky na primeranej úrovni, samostatne používal WC, vedel si umyť ruky aj zuby, samostatne používal vreckovku, nikdy nemal v materskej škole plienky.

15. Dňa 16.02.2021 bola súdu doručená správa Centra pre deti a rodiny Bytča, pracovisko U., o psychickom, fyzickom a sociálnom vývine a výchovno-vzdelávacích výsledkoch maloletého Q. zo dňa 03.02.2021. Vyplýva z nej, že správanie maloletého sa zmenilo - je sebavedomejší, menej ustráchaný, vie sa presadiť, aj keď nie vždy správnym spôsobom (niekedy si svoje požiadavky rieši bitkou, nedorozumenia sa vyskytujú s jeho bratom I.). Maloletý Q. má problémy so sústredením, keď sa mu nedarí, nevie požiadať o pomoc, ale rozplače sa a je rozrušený. Rád sa hrá sám, hlavne vonku, nevyhľadáva spoločnosť, nevie odhadnúť nebezpečenstvo a musí byť preto pod dozorom. Je naviazaný hlavne sa svoju sestru Q., ako aj na starých rodičov, ktorých sice nespomína, ale vždy sa teší na pobyt u nich. Je v starostlivosti pedopsychiatricky, v zariadení sa spoločne s logopedičkou pracuje na zlepšení jeho výslovnosti. Fyzicky je zdravý, jedlo má rád, nie je vyberavý. Manuálne je zručný, avšak lenivý. Hygienické návyky má osvojené, ale nedbá o svoj zovňajšok - chodí čistý, ale neupravený. U maloletého je problematická starostlivosť o osobné veci, v ktorých má neporiadok. Po sociálnej stránke je popísaný ako samotár. Najradšej sa hrá sám, keď vyhľadáva spoločnosť, tak väčšinou mladšie deti. Pri hre je hlučný, behá, kolektívne hry ho nezaujímajú. Bojí sa nových vecí, má problém s vystupovaním na verejnosti alebo v cudzom prostredí. Rešpektuje pravidlá a uznáva authority, nevyskytli sa s ním závažnejšie výchovné problémy. Pri učení mu vyhovuje dištančné vzdelávanie, pracuje väčšinou samostatne, no potrebuje prítomnosť vychovávateľa alebo sestry aby sa uistil, že pracuje správne. Pri online hodinách býva roztržitý, komunikuje málo, hodiny ho nezaujímajú. Dosahuje dobré študijné výsledky, dobre zvláda učivo z matematiky, problémy mu robí úhľadnosť písma a je potrebné s ním pracovať na zdokonalení čítania. Intenzívny kontakt maloletý udržuje so svojimi starými rodičmi, u ktorých trávi v rámci epidemiologických možností prázdniny a víkendy.

16. K odvolaniu starého otca sa vyjadrila matka maloletého podaním zo dňa 18.02.2021, ktorá s ním súhlasila. Maloletý sa k starým rodičom vždy teší, dom a izba sú podľa jej názoru vyhovujúce a starí rodičia maloletého sa už nehádajú.

17. Matka maloletého sa vyjadrila aj k spoločnému podaniu starých rodičov v podaní zo dňa 25.02.2021, v rámci ktorého uviedla tvrdenia totožné so svojim predchádzajúcim vyjadrením. Poukázala na stav, kedy si podala žiadosť o byt v S. a bola toho názoru, že maloletému bude najlepšie u starých rodičov.

18. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že odvolanie starej matky bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom [§ 355 ods. 1 a § 357 písm. d) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP] bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s ust. § 378 ods. 1 a ust. § 329 ods. 1 CSP,

preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP potvrdil. Odvolanie starého otca, po zistení, že bolo podané neoprávnenou osobou podľa ust. § 386 písm. b) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, odmietol.

19. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 234 ods. 2 CSP a ust. § 2 ods. 1 CMP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

20. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky starej matky uvedené v jej opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

21. Vo všeobecnosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že účelom neodkladného opatrenia je rýchla, i keď len dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, pričom navrhovateľ musí vo svojom návrhu osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi. Nariadenie neodkladného opatrenia teda predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené len vtedy, ak je táto úprava bezodkladne potrebná, naliehavá (§ 325 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Takto rozhodnúť je možné vtedy, ak je potrebný okamžitý zásah súdu a tento dôvod musí existovať v čase, keď sa o nariadení neodkladného opatrenia rozhoduje. Pre rozhodovanie súdu z právneho a skutkového hľadiska je rozhodujúci stav, ktorý je v čase rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení (§ 329 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

22. Rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení nepredstavuje rozhodnutie vo veci samej, ale jedná sa spravidla o rozhodnutie súdu v určitom štádiu konania vo veci samej. Dokazovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovo vylúčené. Toto dokazovanie preto teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania, osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré majú byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

23. Odvolací súd považoval za nedôvodnú odvolacie námietky starej matky o existencii potreby nariadenia neodkladného opatrenia.

24. V prípade maloletého bola uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 9P/15/2019-810 zo dňa 11.11.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.07.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 6CoP/9/2020-897 zo dňa 29.04.2020, nariadená maloletému ústavná starostlivosť, a to v Centre. V odôvodnení uznesenia č. k. 6CoP/9/2020-897 zo dňa 29.04.2020 (odseky č. 28 a č. 29) Krajský súd v Žiline nespochybňoval tvrdenie starej matky o tom, že maloletý má k nej i k starému otcovi vytvorený pozitívny citový vzťah. Uvedenú skutočnosť mal v konaní preukázanú aj zo strany zástupcov subjektov znalých problematiky prejednávanej veci a tiež za nespornú aj z vyjadrenia samotného maloletého. Rovnako neboli zistené výrazné nedostatky v domácnosti starých rodičov maloletého po materiálnej stránke. V prípade maloletého dieťaťa však považoval za potrebné prihliadať na jeho najlepší záujem tvorený komplexnom vhodných a podnetných životných podmienok, ktorý musí dávať súdu rozhodujúcemu v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti jasný obraz o tom, či je v záujme maloletého ústavná starostlivosť, alebo je možné a vhodné starostlivosť o maloletého riešiť iným spôsobom. V ďalšom mal za to, že Okresný súd Žilina správne reflektoval aj na existenciu výslovného želania maloletého, ktorý by sa rád vrátil ku starým rodičom, tento jeho názor hodnotil v spojení so všetkými zistenými skutočnosťami. Z ust. § 38 ods. 1 Zákona o rodine totiž vyplýva, že súd prihliadne na názor maloletého v pozícii účastníka, ak je schopný vyjadriť samostatne svoj názor. Maloleté dieťa, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, má právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, a ani to, že názorom dieťaťa musí venovať patričnú pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni. Konečné posúdenie záujmu maloletého dieťaťa však patrí jedine súdu, v ktorého dispozícii je i oprávnenie na prípadné korektúry predstáv a názorov

dieťaťa o tom, čo je pre neho v konkrétnej veci vhodné, resp. prospešné a čo nie je. Súd preto k názoru maloletého prihliada vzhľadom na jeho vek, rozumovú a citovú vyspelosť. Nie je ale možné, aby postoj (názor) prezentovaný maloletým dieťaťom súd len nekriticky prevzal a aby bez ohľadu na individuálne okolnosti prejednávaneho prípadu svoje rozhodnutie založil jedine na prianí dieťaťa, a nie po starostlivom a komplexnom posúdení jeho najlepšieho záujmu.

25. Kolízny opatrovník sa v správe zo dňa 14.12.2020 vyjadril, že napriek vyjadreniam maloletého, že sa chce vrátiť do domácnosti k starým rodičom, je toho názoru, že prostredie, z ktorého bol maloletý vyňatý, je naďalej nevyhovujúce a nie je v jeho najlepšom záujme. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately naďalej vnímal situáciu v rodinnom prostredí starých rodičov ako ohrozujúcu pre priaznivý vývin maloletého, pričom návrat maloletého do rodinného prostredia, z ktorého bol vyňatý, môže mať negatívny vplyv na jeho ďalší priaznivý sociálny, psychický a emocionálny vývin. Zároveň zo správy vyplýva, že kontakt maloletého so starými rodičmi je nepretržitý, je nielen telefonický, ale aj osobný. Starí rodičia chodia za maloletým každú nedeľu, pričom po ich odchode sa maloletý bez problémov zapojí do činností v centre. V čase, kedy to umožňuje pandemická situácia, maloletý aj so súrodencami chodia na krátkodobé pobyty k starým rodičom.

26. V danom prípade odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, nepovažoval za osvedčené také relevantné skutočnosti, z ktorých by aktuálne vyplývala potreba neodkladnej úpravy. Neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by viedli k obave, že záujem maloletého, resp. samotný maloletý je ohrozený alebo, že by utrpel, prípadne mu hrozí nejaká ujma. Súčasne mal odvolací súd za to, že rovnako nehrozí ani žiadna nezvratná ujma v jeho vzťahoch so starými rodičmi, ktoré sú saturované ich kontaktmi (práve aj pobytom maloletého u starých rodičov).

27. Pokiaľ stará matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nechal do úvahy správy Centra, odvolací súd konštatuje, že ani skutočnosti vyplývajúce zo správy Centra zo dňa 13.01.2021 (teda vyhotovená až po rozhodnutí súdu prvej inštancie) nie je sú takými skutočnosťami, ktoré by sami o sebe napĺňali dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 325 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Z tejto správy vyplýva len to, že maloletý spolu so svojimi súrodencami sa po pobyte u starých rodičov v období od 16.12.2020 do 11.01.2021 (teda v čase školských prázdnin) vrátili v poriadku, pričom neboli zistené nedostatky v starostlivosti starých rodičov počas tohto pobytu maloletých u nich a že maloletý vyjadril opakovane túžbu vrátiť sa k starým rodičom natrvalo. Obdobne sa Centrum vyjadrilo aj v správe zo dňa 25.01.2021, v ktorej bolo záverom uvedené, že zo strany Centra v súčasnom období sú hodnotené stretnutia a krátkodobé pobyty maloletého u starých rodičov ako prospešné, vzťahy medzi maloletým a jeho súrodencami a starými rodičmi sú z ich pohľadu upravené. Z uvedených skutočností však nevyplýva, že by starí rodičia boli aktuálne schopní komplexne zabezpečiť priaznivý sociálny, psychický a emocionálny vývin maloletého. Ani na podklade obsahu správy Centra zo dňa 03.02.2021 takéto skutočnosti nemožno vyvodit'. Netreba napokon prehliadať skutočnosť, že maloletý bol už raz pre nedostatky v osobnej starostlivosti starej matky z náhradnej osobnej starostlivosti matky odňatý a bola nad ním nariadená ústavná výchova, a preto prípadný návrat maloletého do opätovnej náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je potrebné v záujme maloletého dôkladne posúdiť a nemôže byť o ňom rozhodnuté len na podklade aktuálneho želania maloletého a vzťahov medzi ním a jeho súrodencami na jednej strane a starých rodičov na strane druhej. Odvolací súd opakovane (zhodne ako to urobil už v uznesení č. k. 6CoP/9/2020-897 zo dňa 29.04.2020) zdôrazňuje, že konečné posúdenie záujmu maloletého dieťaťa však patrí jedine súdu, v ktorého dispozícii je i oprávnenie na prípadné korektúry predstáv a názorov dieťaťa o tom, čo je pre neho v konkrétnej veci vhodné, resp. prospešné a čo nie je. Súd preto k názoru maloletého prihliada vzhľadom na jeho vek, rozumovú a citovú vyspelosť. Nie je ale možné, aby postoj (názor) prezentovaný maloletým dieťaťom súd len nekriticky prevzal a aby bez ohľadu na individuálne okolnosti prejednávaneho prípadu svoje rozhodnutie založil jedine na prianí dieťaťa, a nie po starostlivom a komplexnom posúdení jeho najlepšieho záujmu.

28. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie za vecne správne, a preto ho v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP potvrdil.

29. Záverom odvolací súd dodáva, že konštatované závery neprejudikujú rozhodnutie vo veci zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, v ktorom konaní môžu byť vykonané dôkazy v oveľa širšom rozsahu na preukázanie tvrdených skutočností s ohľadom na najlepší záujem maloletého.

30. Pokiaľ aj starý otec svojim odvolaním napadol uznesenie súdu prvej inštancie, odvolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti nielen stránku objektívnu, ale aj stránku subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné

znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné (objektívna prípustnosť odvolania je vymedzená ust. § 355 a nasl. CSP a ust. § 59 a § 60 CMP určujúcimi podmienky, v prípade splnenia ktorých je odvolanie prípustné). Na rozdiel od toho sa subjektívna stránka prípustnosti odvolania viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvej inštancie bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania. (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 240/2012 zo dňa 12.11.2012) Odvolací súd pri posudzovaní subjektívnej prípustnosti odvolania dospel k záveru, že právo podať odvolanie prináleží len tomu účastníkovi, ktorému bola rozhodnutím spôsobená ujma, pričom v danom prípade starému otcovi zamietnutím návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiadna ujma na jeho procesných právach spôsobená nebola, keďže stará matka sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala dočasného zverenia maloletého len do jej náhradnej starostlivosti. Akékoľvek rozhodnutie súdu prvej inštancie o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia by sa totižto nijakým spôsobom nedotklo práv, či povinností starého otca. Preto starý otec nie je osobou subjektívne oprávnenou na podanie odvolania.

31. V nadväznosti na uvedené odvolací súd odvolanie starého otca podľa ust. § 386 písm. b) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP ako podané neoprávnenou osobou odmietol.

32. O trovách odvolacieho konania krajský súd nerozhodoval, pretože v zmysle návrhu na č. I. 912 spisu prebieha aktuálne aj konanie o veci samej, ktoré doposiaľ nie je skončené (§ 58 CMP). Žiada sa zdôrazniť, že sa jedná v konaní vo veci samej súd koná o návrhu oboch starých rodičov zo dňa 12.09.2020, nielen starej matky.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.